

АНАЛИЗ НА КЛАВИРНИЯ АКОМПАНИМЕНТ НА АРИЯТА „ЩЕ ТЕ ОБИЧАМ И В СЛЕДВАЩИЯ ЖИВОТ“ ОТ КИТАЙСКАТА ОПЕРА „БАЛАДА ЗА КАНАЛА“¹ (运河谣) ОТ ИН ЦИН

Фан Сяомин,

докторант в НМА „Проф. Панчо Владигеров“,
Инструментален факултет, катедра „Камерна музика и съпровод“

Резюме: Статията разглежда клавирния акомпанимент на арията „Ще те обичам и в следващия живот“ – емоционалната кулминация на китайската национална опера „Балада за канала“ от Ин Цин. Въз основа на сюжетния и драматургичния контекст на арията се анализират фактурата и тембровото изграждане на акомпанимента – от интродукцията с насрежно движение в октави, през тремолиращите и частично разложените акорди, до кулминационния дял и кодата. Обособени са основните изпълнителски проблеми – динамика, дишане и фразирание, ритмичен контрол и педализация – и са предложени подходи за тяхното преодоляване. Специално внимание е отделено на взаимодействието между пианиста и певеца като единен художествен организъм. Изводите имат практическа насоченост към вокалните изпълнители и пианистите акомпаниятори.

Ключови думи: клавирен акомпанимент, китайска национална опера, Балада за канала, Ин Цин, фактура, изпълнителски проблеми, акомпаниятор, ария

ANALYSIS OF THE PIANO ACCOMPANIMENT OF THE ARIA “I WILL LOVE YOU IN THE NEXT LIFE” FROM THE CHINESE OPERA “THE BALLAD OF THE CANAL” (运河谣) BY YIN QING

Fan Xiaomin

PhD Student of “Prof. Pancho Vladigerov” National Academy
of Music, Faculty of Instrumental Studies, Department of Chamber Music and Accompaniment

Abstract: The article examines the piano accompaniment of the aria “I Will Love You in the Next Life”, the emotional climax of the Chinese national opera “The Ballad of the Canal” by Yin Qing. Based on the plot and dramaturgical context of the aria, the texture and timbral design of the accompaniment are analysed – from the introduction with contrary motion in octaves, through the tremolo and partially broken chords, to the climactic section and the coda. The main performance issues – dynamics, breathing and phrasing, rhythmic control and pedalling – are identified, and approaches to overcoming them are proposed. Special attention is paid to the interaction between pianist and singer as a unified artistic whole. The conclusions are intended to be of practical use to singers and collaborative pianists.

Keywords: piano accompaniment, Chinese national opera, The Ballad of the Canal, Yin Qing, texture, performance issues, accompanist, aria

¹ [https://en.wikipedia.org/wiki/Grand_Canal_\(China\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Grand_Canal_(China)) Великият китайски канал е най-дългият изкуствен воден път в света (1776 км), който свързва реките Хуанхъ и Яндзъ, както и гъстонаселения Северен Китай с оризопроизводителните южни райони на страната. Започва от Пекин (до който е удължен през XIII в.) и завършва в Ханджоу.

Увод

В съвременната музикална практика клавирият акомпанимент заема съществено място както в концертната, така и в педагогическата дейност. Особено значение придобиват произведенията, в които акомпаниментът не изпълнява единствено поддържаща функция, а се превръща в равностоеен партньор в изграждането на художествения образ. Арията „Ще те обичам и в следващия живот“ (来生来世把你爱) е един от най-значимите фрагменти на китайската опера „Балада за канала“ (运河谣). Произведението се е превърнало в класика на китайската национална вокална музика благодарение на своята дълбоко трогателна мелодия и изключителна драматична изразителност.²

Клавирият акомпанимент, под формата на клавирно извлечение, не само насочва музиката към емоционалния връх на цялото произведение, но и в контекста на преплитането на историческото и съвременното разкрива величието на човешките чувства по изключително въздействащ начин, притежавайки висока художествена стойност и изразна значимост.

Обект на изследването е клавирият акомпанимент в арията „Ще те обичам и в следващия живот“ от операта „Балада за канала“.

Предмет на изследването са художествено-изразните средства на акомпанимента, неговата фактура, темброво изграждане и ролята му в разкриването на драматургичния и емоционалния контекст на произведението.

Целта на настоящото изследване е да се извърши цялостен анализ на клавирият акомпанимент в разглежданата ария и да се изведат основни насоки за неговото интерпретиране в изпълнителската практика.

За постигане на поставената цел се формулират следните **задачи**:

- да се разгледа сюжетният контекст и драматургичната функция на арията в рамките на операта;

² Дун, Кай. (董凯). Музикологичен анализ на операта „Балада за канала“ по примера на арията „Ще те обичам и в следващия живот“. – В: *Музикално творчество*. 2025. No.6; С66-69.

- да се анализира вътрешният емоционален свят на главния персонаж и неговото отражение в музиката;
- да се изследват особеностите на фактурата и тембровото изграждане на клавирия акомпанимент;
- да се идентифицират основните изпълнителски трудности и да се предложат подходи за тяхното преодоляване;
- да се проследи взаимодействието между вокалната партия и акомпанимента като единен художествен организъм.

Методите на изследване включват аналитичен, сравнителен и интерпретационен подход, като се използва както музикално-теоретичен анализ, така и изпълнителска практика.

Настоящият труд има за цел не само да разкрие художествените особености на конкретното произведение, но и да допринесе за по-задълбоченото разбиране на ролята на акомпаниятора като активен сътворец в процеса на музикалната интерпретация.

I. Сюжетен контекст и вътрешен емоционален заряд на арията „Ще те обичам и в следващия живот“

1.1. Кратко изложение на сюжета на операта

Националната опера „Балада за канала“ е създадена от Националния център за сценични изкуства на Китай (国家大剧院). Авторски екип: композитор Ин Цин (印青), либретист Хуан Уейжуо (黄维若) и режисьор Ляо Сянхун (廖向红). Операта е представена за първи път в Националния център за сценични изкуства в Пекин през юни 2012 г.³ Действието на „Балада за канала“ се развива в средата на династията Мин (1368–1644) на фона на Великия канал, като разказва за човешка трагедия, изтъкана от любов, омраза и съдбовни изпитания в размирно време. Четирите главни персонажа са: беглецът Цин Сяошън (秦啸生), уличната певица Шуй Хунлиен (水红莲), благородничката Гуан Йенйен (关砚砚) и плодът на канала Джан Шуейяо (涨水鹞)⁴.

Цин Сяошън е преследван от властите, погрешно обвинен в убийство. По време на бягството си е приютен от смелата Шуй Хунлиен, която изкарва прехраната си с

³ Ин, Цинг. (印青). За музикалното творчество на националната опера „Балада за канала“. – В: *Народна музика*. 2012, No8

⁴ Джао, Дзянгйнг. (赵江颖). Анализ на ключовите аспекти при изпълнение на клавирия акомпанимент към фрагмента „Ще те обичам и в следващия живот“ от националната опера „Балада за канала“. – В: *Северна музика*. 2021, No24; C17-18

пеене. Тя е с решителен нрав и добро сърце и постепенно се влюбва дълбоко в Цин Сяошън. Гуан Йенйен е нежна девойка от образовано семейство, която също изпитва силни чувства към него. Между тримата възниква трагичен любовен триъгълник.

В кулминацията на сюжета истинската самоличност на Цин Сяошън бива разкрита от Джан Шуейяо, а опасността надвисва все по-застрашително. Шуей Хунлиен, макар и наясно, че изборът ѝ ще означава безкрайна жертва и раздяла, без колебание решава да защити Цин Сяошън — готова да пожертва собствената си съдба, за да му осигури мир и свобода. Арията „Ще те обичам и в следващия живот“ се ражда именно в тази изключително трагично-драматична ситуация: тя е емоционалната изповед на Шуей Хунлиен към Цин Сяошън в момента на избора между живота и смъртта — и е абсолютният емоционален връх на цялото произведение.

1.2. Драматургичен контекст и сценична ситуация на арията

Арията „Ще те обичам и в следващия живот“ се появява в ключов момент в края на третото действие — сцената с най-концентриран драматичен конфликт и най-интензивна емоционална изява в цялата опера. По това време Шуей Хунлиен вече осъзнава неизбежността на раздялата си с Цин Сяошън и под двойната заплаха от смъртта и раздялата излива в тази ария цялата натрупана в сърцето си любов, болката от раздялата, отчаянието и примирението.

Текстът на арията е лаконичен и поетичен. Образът „в следващия живот“ (来生来世), наситен с колорита на китайската традиционна култура, изразява непоколебимата вяра на Шуей Хунлиен в безкрайната любов — надхвърляща живот и смърт. Стиховете съчетават патоса („пламъците се издигат заради мен“) с нежността („цял живот, завинаги неразделни“), създавайки богата и обемна емоционална палитра, предоставяща изключително широко пространство за художествена интерпретация.

II. Хармонична фактура и темброво изграждане на клавирния акомпанимент

Ин Цин (印青) е композирал клавирния акомпанимент за тази ария. Клавирният акомпанимент в това произведение успешно наподобява звученето на оркестъра чрез разнообразни промени на фактурата и изграждане на темброви пластове, осигурявайки плътна и наситена с напрежение основа за вокалната партия, като същевременно изпълнява важна повествователна функция в цялостната структура.

Особено изразително е въздействието на интродукцията (引子). Произведението започва с интродукция от само два такта, която обаче притежава изключителна изразителност. Пианото установява емоционалния тонус на музиката за много кратко време чрез насрещно движение в октави в дясна и лява ръка. Тремолото, октавовото движение и крешендото засилват драматичното напрежение и бързо въвеждат пламенното настроение на вокалната фраза „Ах, пламъците се издигат заради мен“. След това сопрановата партия и клавирият акомпанимент съвместно изграждат пламенното и искрено чувство между Шуей Хунлиен и Цин Сяошън.



Фигура 1. Фактура на клавирият акомпанимент в такт 1 от интродукцията

От такт 8 музиката навлиза в относително лирично изложение, като цялостното движение придобива повествователен характер. Тук клавирият акомпанимент се основава предимно на тремолиращи акордови структури; фактурата е сравнително проста, а звуковата палитра трябва да бъде нежна и сдържана — като безмълвен вътрешен монолог на героинята, символизиращ неудържимото взаимно привличане между Шуей Хунлиен и Цин Сяошън и копнежа им да бъдат заедно.



Фигура 2. Фактурна взаимовръзка между клавирият акомпанимент и мелодията в такт 9

От такт 24 във фактурата на акомпанимента постепенно започват да преобладават частично разложени акорди (半分解和弦). Подвижността на фигурациите се засилва и се

установява по-тясно взаимодействие с вокалната партия. Музиката в този дял има повествователен и лиричен характер: чрез непрекъснатото повторение и вариране на фигурациите се подчертават нежеланието на героинята да се раздели с любимия и непреходността на чувствата ѝ.

2

水红莲

充满感情地 24 [23]

我 为 你 干 死 一 生 九 泉 下 也

Pno.

充满感情地

痴 心 不 改 人 说 有 两 世 姻 缘 我 愿 为 你 重 新 再 来

[30]

Фигура 3. Пример за фактура от частично разложени акорди в такт 24

Когато музиката достига такт 54, настъпва значителна промяна в ритъма и фактурата. Чрез кратка интерлюдия и насрещно движение в октави емоцията бързо се натрупва и се насочва към кулминацията. Непрекъснато повтарящите се разложени акорди в осмини образуват контраст и същевременно опора за широко разгърнатата вокална партия, придавайки на цялостната музика силен трагичен колорит и епичен характер.

水红莲

快板 $\text{♩} = 152$ 54 [53]

无 病 无 厄 无 祸 无 灾 你 灾

Pno.

快板 $\text{♩} = 152$

我 要 走 了

[60]

Фигура 4. Промяна на фактурата от такт 54 до кулминационния раздел

III. Изпълнителски проблеми в клавирният акомпанимент и пътища за тяхното преодоляване

Като творба с висока художествена стойност, произведението поставя всеобхватни изисквания към техническите способности и музикалната култура на акомпаниятора. В реалното изпълнение е необходимо да се постигне точен баланс между динамиката, тембровата окраска и синхрона с дишането на певеца.

3.1. Динамика

Поради интензивния изблик на драматичния конфликт в музиката се появяват чести крайни контрасти от типа *subito forte* — *subito piano* (突强—突弱). При изпълнението на разложените акорди и октавовите удвоявания пианистът трябва разумно да използва тежестта на цялата ръка от рамото, като същевременно запазва устойчивостта на пръстовите стави. Необходимо е да се избягва скованото и ударно звукоизвличане, така че звукът да бъде едновременно носещ, закръглен и контролиран.

3.2. Дишане и фразиране

Акомпанияторът трябва да притежава висока чувствителност, която да му позволява точно да улавя промените в дишането на певеца и да му осигурява опора в ключовите моменти. Например, при достигането на най-високия тон в цялото произведение — до3 (High C) в такт 79 — клавирният акомпанимент трябва своевременно да коригира силата и тембъра на звука, за да се свърже естествено с вокалната партия, като октавовите последования в тактове 76 и 78 се изпълняват с леко ускоряване.

The image displays a musical score for a vocal piece and piano accompaniment. The vocal line is written for a soprano (水红莲) and the piano accompaniment for piano (Pno.). The score is in 4/4 time and features a key signature of one flat. Measures 76, 78, and 79 are highlighted with red boxes. Measure 79 is marked with a red box and the text '略自由' (Ad libitum). The piano accompaniment in measures 76 and 78 features a rapid octave sequence. The vocal line in measure 79 reaches the highest note in the piece, High C (do3).

Фигура 5. Такт 79 — най-високият тон в цялото произведение (High C / до3)

Шестте такта с разложени акорди в основната тоналност (Es-dur) в кодата трябва да завършат музиката в нежна атмосфера чрез *ritardando* и *diminuendo*, създавайки художествения ефект на „отзвук, който дълго не заглъхва“ (余音绕梁).



Фигура 6. Кодата

3.3. Ритмичен контрол

Поради честата смяна на размера (4/4, 5/4, 2/4) акомпанияторът трябва да притежава изключително устойчиво чувство за ритъм и гъвкавост. Особено при *ritardando* след такт 75 всеки акорд трябва да се взема уверено и да води, така че певецът да може свободно да изразява емоциите си върху стабилна ритмична основа.

Фигура 7. Смяна на размера (4/4, 5/4, 2/4) и *ritardando* след такт 75

3.4. Педализация

Употребата на педала в това произведение трябва да следва принципа „малко, но точно“. В кулминационните раздели педалът може да се задържа малко по-дълго, за да се усилят продължителността, обемът и резонансът на звука; в лиричните моменти педалът трябва да се сменя по-често, за да се гарантира яснотата на хармонията и да се предотврати смесването на хармоничните багри.

IV. Емоционално единство: висока степен на взаимодействие между клавирния акомпанимент и вокалната партия

В арията „Ще те обичам и в следващия живот“ клавирният акомпанимент вече не е само поддържащ елемент, а заедно с вокалната партия се превръща във важен носител на драматичния израз. Между двете партии се формира художествена връзка на висока координация и взаимна зависимост.

На емоционално ниво акомпанияторът трябва да разбере задълбочено психологическото развитие на Шуей Хунлиен — от първоначалната скръб и нежелание за раздяла до по-късната решимост и духовно издигане, реализирайки прехода от „лично чувство“ към „любов към народа и родината“. Само когато клавирният тембър е способен да въплъти тази прогресия на емоционалните пластове, акомпаниментът може наистина да образува единно художествено цяло с вокалната партия.

На ниво сценично изпълнение клавирният акомпанимент участва в изграждането на цялостното сценично пространство чрез промени в динамиката, темповата гъвкавост и акцентирането на мелодичната линия. Акомпанияторът трябва гъвкаво да коригира темпото според емоционалните промени на певеца, за да може музиката да притежава определена степен на свобода, като същевременно поддържа структурната стабилност — за да се въплъти по-добре характерната за китайската национална музика изразност на „възходите и спадовете, паузите и акцентите“⁵ (抑扬顿挫).

На ниво репетиционна практика пълноценната комуникация между вокалния изпълнител и пианиста акомпаниятор е също толкова незаменима. Препоръчително е преди официалното изпълнение да се проведат многократни специализирани репетиции, на които двете страни да постигнат съгласие по ключовите моменти: местата на дишане, промените в темпото, достигането на кулминацията и завършването на кодата. Само

⁵ Изразът 抑扬顿挫 обозначава характерен принцип на изразяване в китайската реч и музика, при който чрез редуване на интонационни нива, акценти и паузи се постига естествена ритмика и силна експресивност.

когато всеки от изпълнителите задълбочено разбира музикалния език на другия, на сцената може да се постигне истинско емоционално сливане и художествен резонанс.

V. Заключение

Като представително произведение на съвременната китайска национална опера, „Балада за канала“ използва Великия канал като исторически фон, а съдбата и чувствата на обикновените труженици — като сюжетна нишка. В музикално-стилово отношение операта постига органично сливане на западните оперни техники с традициите на китайската национална музика, възплъщавайки ярко културно самосъзнание и творческа увереност. Арията „Ще те обичам и в следващия живот“ е моментът с най-силно художествено въздействие в тази опера; пламенните чувства и духовното извисяване, които Шуей Хунлиен изживява в мига на раздялата на живот и смърт, придават на арията непреходна хуманистична стойност.

Клавирният акомпанимент в „Ще те обичам и в следващия живот“ не само е технически труден, но и в художествено отношение демонстрира задълбочено сливане на естетиката на китайската национална опера и пианистичното изкуство. За да интерпретира точно това произведение, акомпанияторът трябва да притежава не само добра клавирна техника, но и задълбочено и нюансирано разбиране на оперния контекст, съдбата на персонажите и емоционалните пластове. Само въз основа на задълбоченото разбиране на контекста на произведението и систематичния анализ на музикалната структура, изграждайки цялостно музикално мислене и постигайки висока степен на взаимно разбирателство с вокалния изпълнител, акомпанияторът може точно и пълноценно да изтълкува емоционалното съдържание и естетическата стойност, вложени в произведението, и да представи образа на Шуей Хунлиен по-живо и обемно.

С непрестанното развитие и разпространение на китайската национална опера академичните изследвания и изпълнителската практика на произведения като „Балада за канала“ неизменно ще се задълбочават. Настоящото изследване има за цел да предостави полезна отправна точка за вокалните изпълнители и пианистите акомпаниятори и да допринесе за съхраняването и развитието на изкуството на китайската национална опера.

Използвана литература

- Джао, Дзянгйнг.** (赵颖). Анализ на ключовите аспекти при изпълнение на лавирния акомпанимент към фрагмента „Ще те обичам и в следващия живот“ от националната опера „Балада за канала“. – В: *Северна музика*. 2021.No24;C17-18
- Дун, Кай.** (董凯). Музикологичен анализ на операта „Балада за канала“ по примера на арията „Ще те обичам и в следващия живот“. – В: *Музикално творчество*. 2025.No.6;C66-69
- Ин, Цинг.** (印青). За музикалното творчество на националната опера „Балада за канала“. – В: *Народна музика*. 2012, № 8.